

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

دانشکده: پرستاری سنقر و کلیایی

گروه آموزشی: پرستاری

طرح دوره کارآموزی در عرصه: پرستاری بهداشت مادر و نوزاد

نام درس: پرستاری بهداشت مادر و نوزاد تعداد واحد: 2

واحد: عملی

نیمسال: اول 1399-1400

با مراعات اصول کوریکولوم مصوب
وزارت بهداشت، درمان و آموزش
پزشکی

تدوین کننده

طیبه اقبالی

ساختار دوره

ساختار دوره

پیش نیاز دوره : ندارد

مدت دوره (به ساعت / روز) : 102 ساعت ، بیست روز

محیط / بخش دوره : بخش زنان و زایمان ، اتاق زایمان

فراگیران : دانشجویان دختر ترم 6

شرح درس: در حین کارآموزی در عرصه بهداشت مادر و نوزاد دانشجوی موظف به یادگیری دانش شناختی، نگرشی و حرکتی در راستای ارائه خدمات مراقبتی مرتبط با بهداشت مادران و نوزادان می باشد، این دوره به دانشجوی فرصت می دهد تا با به کارگیری آموخته های قبلی از جمله کاربرد راهبردهای کلی نگر و جامعه نگر با به کارگیری فرایند پرستاری و استفاده از روش های تفکر انتقادی و مبتنی بر شواهد، وضعیت سلامت مادر، نوزاد و خانواده سالم و در معرض خطر را به منظور تشخیص مسائل و مشکلات بالفعل و بالقوه سلامتی آنها را ارزیابی نموده و با تصمیم گیری به موقع تدابیر پرستاری مناسب را جهت تطبیق خانواده با این موقعیت ها به کار گیرد. همچنین فرصت هایی فراهم می شود که دانشجوی توانایی لازم را جهت ارائه مراقبت های پرستاری بطور مستقل کسب نموده و برای ایفای نقش های آینده در عرصه های مختلف ارائه خدمات یعنی از بیمارستان تا منزل آماده گردد.

محتوای آموزشی

بر اساس سر فصل دروس

ساختار دوره

هدف کلی دوره : فراهم ساختن امکان تجربه بالینی برای دانشجویان در مراقبت پرستاری از مادران، نوزادان و خانواده آنها، دستیابی به مهارت های عملی جهت بررسی و شناخت، تشخیص، برنامه ریزی طرح مراقبتی، اجرا

و ارزشیابی مسائل و مشکلات سلامت (جسمی، روانی اجتماعی و معنوی)مددجویان در موقعیت های طبیعی و آسیب پذیر به منظور ارتقا سطح سلامت، پیشگیری از بیماری و عوارض در عرصه های مختلف ارائه خدمات (از بیمارستان تا منزل)

اهداف ویژه و مهارت های مورد انتظار از دانشجویان در ارتباط با پرستاری مادر و نوزاد در بخش:

از دانشجو انتظار می رود در پایان این دوره قادر باشند :

- 1) محیط بیمارستان و مقررات بخش ها را بداند.
- 2) چگونگی بررسی و شناخت بیماران را نشان دهد.
- 3) مراقبت از مادران و نوزادان را با توجه به استانداردهای مراقبتی انجام دهد.
- 4) با مددجو و خانواده ها ارتباط برقرار کند.
- 5) هنگام انجام مراقبت از مادران و نوزادان راهکارهای کنترل عفونت و رعایت نکات ایمنی را به کارگیرد.
- 6) حاملگی های پرخطر و کم خطر را تشخیص دهد.
- 7) محدوده نرمال ضربان قلب جنین را بداند.
- 8) چگونگی تعیین سن حاملگی و برآورد زمان زایمان را توضیح دهد.
- 9) نکات پرستاری لازم در زمینه مراقبت از مادران پرخطر (فشارخون، دیابت) را می داند.
- 10) داروهای توالی اورژانس را شناخته و نکات پرستاری لازم در دادن دارو به مادران پرخطر را توضیح دهد.
- 11) رگ گیری را به طور صحیح انجام دهد.
- 12) چگونگی مراقبت از نوزاد (معاینه فیزیکی، مراقبت از چشم و بندناف و ...) را توضیح دهد.
- 13) چگونگی بررسی علائم و نشانه های غیر طبیعی در نوزاد (آپنه، سیانوز و ...) را بداند.
- 14) مراقبتهای روتین را به طور صحیح انجام دهد.
- 15) تخت بیمار را جهت پذیرش بیمار از اتاق عمل آماده کند .
- 16) Air -way و اکسیژن و ساکشن بالای سر بیمار آماده باشد.

- (17) علایم حیاتی بیمار را کنترل کند.
- (18) پوزیشن مناسبی جهت بازبودن راههای هوایی بیمار بدهد.
- (19) راه وریدی بیمار را باز نگه می دارد.
- (20) جذب و دفع بیمار را کنترل و در چارتهای مربوطه بالای سر بیمار ثبت میکند.
- (21) خونریزی واژینال و آبدومینال را کنترل کرده و گزارش میکند.
- (22) ارتفاع رحم بیمار را به طور صحیح تعیین کرده و ماساژ میدهد.
- (23) دستورات پرستاری بخش سزارین را از روی کاردکس اجرا میکند.
- (24) نوع سرم را با توجه به دستورات پزشک با محاسبه قطرات سرم و چسباندن برچسب به بیمار وصل میکند.
- (25) خونگیری را با پوشاندن دستکش انجام میدهد.
- (26) لوله های آزمایش را برچسب زده و آماده خونگیری میشود.
- (27) با توجه به دستورات پزشک آمپول مسکن را عضلانی تزریق میکند.
- (28) محل تزریق عضلانی را با پنبه الکل به طور دورانی پاک کرده و تزریق را انجام میدهد.
- (29) دستورات دارویی را در زمان صحیح با محاسبه دوز داروها انجام میدهد.
- (30) تزریقات وریدی را بعد از شستن دست و کنترل دقیق محل رگ و زیر جلد نبودن سرم انجام میدهد.
- (31) سر سوزنهای مصرف شده را در ظرف مخصوص می اندازد.
- (32) کارت رژیم غذایی را از روی کاردکس تعیین و بالای سر بیمار نصب میکند.
- (33) آموزش پرستاری روتین شیردهی را توضیح میدهد.
- (34) ارتباط مادر و نوزاد را با توجه وضع عمومی مادر برقرار میکند.
- (35) آموزشهای صحیح در مورد اهمیت شیر مادر میداند.

a. نحوه صحیح گرفتن سینه

b. نحوه صحیح بغل کردن نوزاد

- c. نحوه صحیح خواباندن نوزاد بلافاصله بعد از شیردهی
- d. نحوه درمان زخم نوک سینه
- e. فواید شیرمادر از نظر ارزش غذایی، عاطفی، ایمنی
- f. اهمیت شیردهی در برگشتن ارگانهای مادر به حالت اولیه
- (36) رفلکس ها و معاینه نوزاد را انجام میدهد.
- (37) قبل از آغاز هر گونه پروسیجر به مادر توضیح میدهد.
- (38) دستهای خود را قبل و بعد از تماس با نوزاد با آب و صابون میشوید.
- (39) معاینه زاویه مچ دست، بازگشت ساعد، زاویه حفره پشت زانو، علامت بستن
- (40) رفلکس های نوزاد (تونیک کردن ریشه یابی، پلک زدن، مورد بابینسکی، چنگ زدن، پا، قدم زدن، گالانت، پرز) را انجام میدهد.
- (41) علائم دررفتگی مادرزادی هیپ، لب شکری، شکاف کام، اسپینا بیفیدا را کنترل میکند.
- (42) ادرار و مدفوع نوزاد را کنترل میکند.
- (43) قادر به شناسایی علائم التهاب بند ناف بوده و آموزشهای لازم در این زمینه را انجام میدهد.
- (44) مراقبتهای پرستاری از بیمار پره اکلامپسی را انجام میدهد.
- (45) علائم DTR/RR بازده ادرار را قبل از تزریق Mgsoy کنترل میکند.
- (46) هر ساعت فشار خون را کنترل میکند.
- (47) نوع سرم و مقدار آن را کنترل میکند.
- (48) علایم (درد اپی کاکستر، تهوع، استفراغ، سردرد...) را کنترل میکند.
- (49) Intake/output بیمار را کنترل میکند.
- (50) زمان اتمام تزریق سولفات منیزیم را کنترل میکند.
- (51) دستورات روز ترخیص را میداند.
- (52) با توجه به نوع برش پاسمان را با رعایت اصول صحیح آسپتیک انجام میدهد.

- (53) روزهای برداشتن بخیه را با توجه به نوع آنسیزئون میداند و آموزش میدهد.
- (54) در مورد استحمام بیمار توضیح میدهد.
- (55) در مورد رژیم غذایی بیمار توضیح میدهد
- (56) آموزش مراقبتهای پرستاری از مادر و نوزاد را بعد از ترخیص میدهد.
- (57) اهمیت شیردهی تا پایان 6 ماهگی را توضیح میدهد.
- (58) مراقبت از پرینه و محل عمل را آموزش میدهد
- (59) مراقبت از سینه و روشهای جلوگیری از ترک سینه را آموزش میدهد.
- (60) اهمیت تغذیه خود مادر را توضیح میدهد.
- (61) در مورد مراقبت از نوزاد (نحوه شیردهی، حمام، بندناف) آموزش میدهد.
- (62) در مورد ورزشهای بعد از زایمان آموزش میدهد.
- (63) زمان تزریق واکسنها را آموزش میدهد.
- (64) اهمیت فاصله گذاری بین حاملگی ها را به مادر آموزش میدهد.
- (65) در مورد راههای پیشگیری از بارداری (قرص، اندوم، IUD) به مادر آموزش میدهد.

اهداف ویژه و مهارت های مورد انتظار از دانشجویان در ارتباط با پرستاری مادر و نوزاد در بخش زایشگاه :

از دانشجو انتظار می رود در پایان این دوره قادر باشند :

- 1) دستورات روتین در بخش زایمان را میداند و اجرا میکند.
- 2) نحوه از NPO خارج کردن بیمار و نحوه شروع مایعات را میداند.
- 3) بیمار را به حرکت در می آورد.
- 4) سوند و سرم بیمار را D.C میکند .
- 5) اصول هپارینه کردن سرم را با اصول صحیح انجام میدهد.
- 6) قبل از شروع D.C کردن سوند دستکش یکبار مصرف می پوشد.

- 7) بعد از D.C کردن سوند مثانه، ادرار کردن بیمار را کنترل میکند.
- 8) تأثیر و عوارض داروهای روتین بخش سزارین را میداند.
- 9) تأثیر داروهای اکسی توسین و مترژین و سولفات منیزیم را میداند.
- 10) عوارض داروهای اکسی توسین و مترژین و سولفات منیزیم را میداند
- 11) تستهای آزمایشگاهی را به طور صحیح و عملی تفسیر نموده و موارد غیر طبیعی را گزارش میکند.
- 12) آنزیمهای کبدی (SGOT, SG)
- 13) Hb, Hct, WBC, RBC, F.BS, UREACR

قوانین و مقررات:

1. حضور مرتب و منظم در کارآموزی (در ساعات مشخص شده طبق برنامه)؛ در صورت داشتن غیبت مجاز دانشجوی موظف به شرکت در جلسات جبرانی و در صورت داشتن غیبت غیرمجاز به آموزش دانشکده جهت تصمیم گیری معرفی می گردد.
2. انجام مهارت های بالینی و ارائه تکالیف خواسته شده در زمان مقرر (کنفرانس، ژورنال، پمفلت)
3. شرکت در امتحان پایان کارآموزی در عرصه
4. بازخورد درک مطالب (پرسش و پاسخ، شرکت در بحث های گروهی، انجام به موقع تکالیف، موفقیت در آزمون عملی پایان دوره)
5. تکمیل فرمهای تحویل داده شده به دانشجوی توسط خود فرد و تحویل آن در زمان مقرر به مربی مربوطه

وظایف حرفه ای و اخلاقی کارآموزان:

- 1/ توانایی برقراری ارتباط موثر با بیمار را در بدو پذیرش داشته و حمایت جسمی و روحی را از وی به عمل آورد
- 2/ ارتباط مفید و مناسب با مربی داشته و در انجام وظایف و پذیرش نظارت و راهنمایی های ایشان همکاری الزم را داشته باشد
- 3/ با پرسنل بیمارستان ارتباط مناسب برقرار کرده و در انجام وظایف با آنها همکاری لازم را داشته باشد

4/ با همگروهی های خود ارتباط مناسب برقرار کرده و در رعایت نظم و انجام وظایف با آنها همکاری لازم را داشته باشد

5/ حجاب اسلامی و شئونات دانشجویی را رعایت کند

6/ وقت شناس بوده و در طول دوره به طور منظم و مرتب حضور یابد

7/ احساس مسئولیت داشته باشد و در انجام دادن وظایف تمایل و علاقه نشان دهد

نحوه ارزشیابی دوره:

ارزیابی انجام و ارائه تکالیف بالینی(ارائه کنفرانس، ژورنال و پمفلت آموزشی)

ارزیابی شیوه عملکرد دانشجو در ارائه مراقبت ها(رعایت اصول استریلیزاسیون، کنترل عفونت، فرایندپرستاری)

آیتم های مورد ارزشیابی:

حضور و غیاب: 2 نمره

تکالیف: 3 نمره

ارزشیابی مهارتی(چک لیست): 20 نمره

آزمون پایان دوره: 3 نمره

موارد دیگر: رعایت معیارهای اخلاقی و رفتاری: 2 نمره

چک لیست ارزشیابی در کارآموزی در عرصه

* آیتم های چک لیست زیر بر اساس بخش کارآموزی به آیتم های کمتر و اختصاصی تر تقلیل می یابد

ردیف	عنوان مهارت	1	0.75	0.50	0.25	0
1	چگونگی بررسی و شناخت بیماران را نشان دهد.					

					از مادران و نوزادان را با توجه به استانداردهای مراقبتی انجام دهد.	2
					با مددجو و خانواده ها ارتباط برقرار کند.	3
					هنگام انجام مراقبت از مادران و نوزادان راهکارهای کنترل عفونت و رعایت نکات ایمنی را به کارگیرد.	4
					حاملگی های پرخطر و کم خطر را تشخیص دهد.	5
					محدوده نرمال ضربان قلب جنین را بداند.	6
					چگونگی تعیین سن حاملگی و برآورد زمان زایمان را توضیح دهد.	7
					نکات پرستاری لازم در زمینه مراقبت از مادران پرخطر (فشارخون، دیابت) را می داند.	8
					داروهای توالی اورژانس را شناخته و نکات پرستاری لازم در دادن دارو به مادران پرخطر را توضیح دهد.	9
					رگ گیری را به طور صحیح انجام دهد.	10
					چگونگی مراقبت از نوزاد (معاینه فیزیکی، مراقبت از چشم و بندناف و ...) را توضیح دهد.	11
					چگونگی بررسی علائم و نشانه های غیر طبیعی در نوزاد (آپنه، سیانوز و ...) را بداند.	12
					مراقبتهای روتین را به طور صحیح انجام دهد.	13
					تخت بیمار را جهت پذیرش بیمار از اتاق عمل آماده کند	14
					Air -way و اکسیژن و ساکشن بالای سر بیمار آماده باشد.	15

					16	علایم حیاتی بیمار را کنترل کند.
					17	پوزیشن مناسبی جهت بازبودن راههای هوایی بیمار بدهد.
					18	راه وریدی بیمار را باز نگه می‌دارد.
					19	جذب و دفع بیمار را کنترل و در چارتهای مربوطه بالای سر بیمار ثبت می‌کند.
					20	خونریزی واژینال و آبدومینال را کنترل کرده و گزارش می‌کند.
					21	ارتفاع رحم بیمار را به طور صحیح تعیین کرده و ماساژ می‌دهد.
					22	دستورات روتین در بخش سزارین را می‌داند و اجرا می‌کند.
					23	نحوه از NPO خارج کردن بیمار و نحوه شروع مایعات را می‌داند.
					24	بیمار را به حرکت در می‌آورد.
					25	سوند و سرم بیمار را D.C می‌کند.
					26	اصول هپارنیزه کردن سرم را با اصول صحیح انجام می‌دهد.
					27	قبل از شروع D.C کردن سوند دستکش یکبار مصرف می‌پوشد.
					28	بعد از D.C کردن سوند مثانه، ادرار کردن بیمار را کنترل می‌کند.
					29	دستورات روز ترخیص را میداند.
					30	با توجه به ن.ع برش پاسمان را با رعایت اصول صحیح آسپتیک انجام میدهد.

					31 روزهای برداشتن بخیه را با توجه به نوع انسزیون میداند و آموزش میدهد.
					32 در مورد استحمام بیمار توضیح میدهد.
					33 در مورد رژیم غذایی بیمار توضیح میدهد.
					34 دستورات پرستاری بخش سزارین را از روی کاردکس اجرا میکند.
					35 نوع سرم را با توجه به دستورات پزشک با محاسبه قطرات سرم و چسباندن برچسب به بیمار وصل میکند.
					36 خونگیری را ب پوشاندن دستکش انجام میدهد.
					37 لوله های آزمایش را برچسب زده و آماده خونگیری میشود.
					38 با توجه به دستورات پزشک آمپول مسکن را عضلانی تزریق میکند.
					39 محل تزریق عضلانی را با پنبه الکل به طور دورانی پاک کرده و تزریق را انجام میدهد.
					40 دستورات دارویی را در زمان صحیح با محاسبه دوز داروها انجام میدهد.
					41 تزریقات وریدی را بعد از شستن دست و کنترل دقیق محل رگ و زیر جلد نبودن سرم انجام میدهد.
					42 سر سوزنهای مصرف شده را در ظرف مخصوص می اندازد.
					43 کارت رژیم غذایی را از روی کاردکس تعیین و بالای سر بیمار نصب میکند.
					44 آموزش پرستاری روتین شیردهی را توضیح میدهد.
					45 ارتباط مادر و نوزاد را با توجه وضع عمومی مادر برقرار

					میکند.
					46 آموزشهای صحیح در مورد اهمیت شیر مادر میداند.
					47 نحوه صحیح گرفتن سینه را می داند .
					48 نحوه صحیح بغل کردن نوزاد را می داند .
					49 نحوه صحیح خواباندن نوزاد بلافاصله بعد از شیردهی
					50 نحوه درمان زخم نوک سینه را می داند .
					51 فواید شیرمادر از نظر ارزش غذایی، عاطفی، ایمنی
					52 اهمیت شیردهی در برگشتن ارگانهای مادر به حالت اولیه
					53 رفلکس ها و معاینه نوزاد را انجام میدهد.
					54 قبل از آغاز هر گونه پروسیجر به مادر توضیح میدهد.
					55 دستهای خود را قبل و بعد از تماس با نوزاد با آب و صابون میشوید.
					56 معاینه زاویه مچ دست، بازگشت ساعد، زاویه حفره پشت زانو، علامت بستن
					57 رفلکس های نوزاد (تونیک کردن ریشه یابی، پلک زدن، مورد بابینسکی، چنگ زدن، پا، قدم زدن، گالانت، پرز) را انجام میدهد.
					58 علائم دررفتگی مادرزادی هیپ، لب شکری، شکاف کام، اسپینا بیفیدا را کنترل میکند.
					59 ادرار و مدفوع نوزاد را کنترل میکند.
					60 قادر به شناسایی علائم التهاب بند ناف بوده و آموزشهای لازم در این زمینه را انجام میدهد.
					61 آموزش مراقبتهای پرستاری از مادر و نوزاد را بعد از ترخیص می دهد.

					اهمیت شیردهی تا پایان 6 ماهگی را توضیح میدهد.	62
					مراقبت از پرینه و محل عمل را آموزش میدهد	63
					مراقبت از سینه و روشهای جلوگیری از ترک سینه را آموزش میدهد.	64
					اهمیت تغذیه خود مادر را توضیح میدهد.	65
					در مورد مراقبت از نوزاد (نحوه شیردهی، حمام، بندناف) آموزش میدهد.	66
					در مورد ورزشهای بعد از زایمان آموزش میدهد.	67
					زمان تزریق واکسنها را آموزش میدهد.	68
					اهمیت فاصله گذاری بین حاملگی ها را به مادر آموزش میدهد.	69
					در مورد راههای پیشگیری از بارداری (قرص، اندوم، IUD) به مادر آموزش میدهد.	70
					مراقبتهای پرستاری از بیمار پره اکلامپسی را انجام میدهد.	71
					علائم DTR/RR بازده ادرار را قبل از تزریق Mgsou کنترل میکند.	72
					هر ساعت فشار خون را کنترل میکند.	73
					نوع سرم و مقدار آن را کنترل میکند.	74
					علائم (درد اپی کاکستر، تهوع، استفراغ، سردرد...) را کنترل میکند.	75
					Intake/output بیمار را کنترل میکند.	76
					زمان اتمام تزریق سولفات منیزیم را کنترل میکند.	77
					تأثیر عوارض داروهای روتین بخش سزارین را میداند.	78
					تأثیر داروهای اکسی توسین و مترژین و سولفات منیزیم	79

					را میداند.	
					عوارض داروهای اکسی توسین و مترژین و سولفات منیزیم را میداند.	80
					تستهای آزمایشگاهی را به طور صحیح و عملی تفسیر نموده و موارد غیر طبیعی را گزارش میکند.	81
					آنزیمهای کبدی (SGOOT, SG)	82
					Hb,Hct, WBC, RBC, F.BS, UREACR	83

منابع آموزشی :

ذولفقاری، م. اسدی نوقابی اع. پرستاری و بهداشت مادران و نوزادان. انتشارات بشری، 1392.

کهن ش، طاهری ص، فدایی س. درسنامه جامع بهداشت مادر، کودک و باروری. نشر کنکاش، 1393.

نام و امضای مسئول EDO

نام و امضای مدیر گروه:

نام و امضای مدرس: طیبه اقبالی

دانشکده: پرستاری سنقر و کلیایی

تاریخ ارسال :

تاریخ ارسال:

تاریخ تحویل: 99/6/26